

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо захисту прав власників тимчасово вилученого майна (реєстр. № 5426 від 18 листопада 2016 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 22 лютого 2017 року (протокол № 56) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо захисту прав власників тимчасово вилученого майна (реєстр. № 5426 від 18 листопада 2016 року), поданий народними депутатами України Алексеевим С.О. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно із пояснювальною запискою метою Законопроекту є конкретизація процесуального статусу майна, вилученого під час обшуку, припинення обмеження прав власників майна, вилученого під час обшуку, забезпечення можливості заінтересованим особам відстоювати своє право користування та розпорядження майном, вилученим у ході обшуку, передбачення процесуального порядку реалізації конституційного права на оскарження бездіяльності слідчого та прокурора.

Для досягнення зазначеної мети пропонується внести відповідні зміни до Кримінального процесуального кодексу України.

Прийняття вказаного Законопроекту, за твердженням авторів, дозволить визначити процесуальний статус майна, вилученого під час обшуку, забезпечити можливість утримання вилученого майна стороною обвинувачення лише в разі його арешту, власникам та користувачам майна реалізовувати свої права, передбачені статтями 64², 174, 303-309 Кримінального процесуального кодексу України, передбачити процесуальний порядок реалізації конституційного права на оскарження незаконних рішень слідчих суддів, забезпечити законне право на захист інтересів людини та її майна.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з наступного.

У Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої

повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

В Основному Законі України зазначено, що держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки; усі суб'єкти права власності рівні перед законом (частина четверта статті 13); кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю (частина перша статті 41); ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності; право приватної власності є непорушним (частина четверта статті 41).

Водночас, право власності певною мірою може бути обмежено, оскільки використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства. Тобто юридично забезпечена можливість здійснювати правомочності щодо володіння, користування і розпорядження власника належним йому майном не може виходити за рамки, встановлені правовими нормами, що регулюють відносини у сфері власності (абзац другий підпункту 4.2 пункту 4 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 11 травня 2005 року № 4-рп/2005).

Зміст Законопроекту також узгоджується з нормами частин першої, другої та шостої статті 55 Конституції України, відповідно до яких права і свободи людини і громадянина захищаються судом; кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб; кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Згідно частини першої статті 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Конституційний Суд України у Рішенні від 25 грудня 1997 року № 9-зп у справі за зверненнями жителів міста Жовті Води виклав правову позицію, згідно з якою кожному гарантується захист прав і свобод у судовому порядку; суд не може відмовити у правосудді, якщо особа вважає, що її права і свободи порушені або порушуються, створено або створюються перешкоди для їх реалізації або мають місце інші ущемлення прав та свобод; відмова суду у прийнятті позовних та інших заяв, скарг, оформлених відповідно до чинного законодавства, є порушенням права на судовий захист, яке згідно зі статтею 64 Конституції України не може бути обмежене (пункти 1, 2 резолютивної частини).

Виключно законами України визначаються, зокрема, судоустрій, судочинство, статус суддів; засади судової експертизи; організація і діяльність прокуратури, нотаріату, органів досудового розслідування, органів і установ виконання покарань; порядок виконання судових рішень; засади організації та діяльності адвокатури (пункт 14 частини першої статті 92 Конституції України).

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття

законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих проектом Закону змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо захисту прав власників тимчасово вилученого майна (реєстр. № 5426 від 18 листопада 2016 року), поданий народними депутатами України Алексеевим С.О. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and strokes, positioned between the text 'Голова Комітету' and 'Р.П. КНЯЗЕВИЧ'.

Р.П. КНЯЗЕВИЧ